

ARON bvba
Archeologisch Projectbureau

RAPPORT 861

Nota

Genk, Geleenlaan
Bouw van Industriehallen

Deel 2: Programma van Maatregelen

Hanne De Langhe, Petra Driesen & Sander Op de Beeck
April 2020

DEEL 2. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1. Gemotiveerd advies

1.1 Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

Initieel werd door *Aron bvba* een archeologienota (ID 11943⁴⁶) opgesteld bestaande uit een bureauonderzoek. Op basis van het bureauonderzoek was het niet mogelijk om met voldoende zekerheid een uitspraak te doen over de aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed, de waarde daarvan (kennispotentieel) en de omgang hiermee. Daarom was bijkomend vooronderzoek noodzakelijk.

Dit diende in eerste instantie te bestaan uit een landschappelijk bodemonderzoek om de gaafheid van het onderliggende oorspronkelijk bodemprofiel na te gaan. Afhankelijk van de resultaten van dit onderzoek, diende al dan niet een vooronderzoek naar prehistorische artefactensites uitgevoerd te worden. Tot slot diende tevens een proefsleuvenonderzoek naar (proto-)historische sites uitgevoerd te worden. Deze onderzoeken dienden echter enkel uitgevoerd te worden in het deel van het onderzoeksgebied waar er een impact zou zijn op het potentieel aanwezige archeologische bodemarchief door de geplande werken (ca. 1,89 ha).

Het aanvullend vooronderzoek dat effectief uitgevoerd werd, betrof een landschappelijk bodemonderzoek, een verkennend archeologisch booronderzoek en een proefsleuvenonderzoek.

Het landschappelijk bodemonderzoek (2020B124) werd uitgevoerd op de percelen: Genk, afd. 3, sectie D, perceelnummers 1238D11, 1238P6, 1238Z8, 1238X12, 1239F9, 1238Z11, 1238Z7, 1237M, 1239A9⁴⁷ in een gebied met een oppervlakte van 1,89 ha.

Het verkennend archeologisch booronderzoek (2020C104) werd uitgevoerd op percelen: Genk, afd. 3, sectie D, perceelnummers 1238D11, 1238P6, 1238Z8, 1238X12, 1239F9, 1238Z11, 1238Z7, 1237M, 1239A9⁴⁸ in twee zones met een oppervlakte van 1661 m² en 8894 m².

Het proefsleuvenonderzoek (2020C306) werd uitgevoerd op de percelen: Genk, afd. 3, sectie D, perceelnummers 1238D11, 1238P6, 1238Z8, 1238X12, 1239F9, 1238Z11, 1238Z7, 1237M, 1239A9⁴⁹ in een gebied met een oppervlakte van 1,89 ha.

De onderzoeken werden grotendeels uitgevoerd conform het programma van maatregelen zoals omschreven in de in akte genomen archeologienota.

Uit het landschappelijk bodemonderzoek bleek dat natuurlijke bodem in twee zones van respectievelijk 1661 m² en 8894 m² voldoende gaaf bewaard was gebleven om een vooronderzoek naar prehistorische artefactensites uit te voeren onder de vorm van een verkennend archeologisch booronderzoek. Dit onderzoek leverde echter geen lithische artefacten op waardoor geen bijkomend vooronderzoek naar prehistorische artefactensites (waarderende boringen of proefputten) nodig werd geacht.

Het Programma van Maatregelen, zoals omschreven in de in akte genomen archeologienota (ID 11943), voorzag in een proefsleuvenonderzoek waarbij 11,7 % van het terrein onderzocht diende te worden door middel van continue proefsleuven van 2 m breed, die op 15 m van elkaar gelegen waren. In totaal werden 8 parallelle proefsleuven en 1 sleuf in de toegangsweg voorzien. Deze proefsleuven zijn noordwest –zuidoost, respectievelijk

---

⁴⁶<https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/11943>; De Langhe & Driesen (2019).

⁴⁷De vermelde kadastrumnummers worden opgenomen in de vergunningsaanvraag. Volgens het GRB (*afb. 1*) lijken meer nummers betrokken, maar vermoedelijk gaat het hier om een afwijking op de kaart.

⁴⁸De vermelde kadastrumnummers worden opgenomen in de vergunningsaanvraag. Volgens het GRB (*afb. 1*) lijken meer nummers betrokken, maar vermoedelijk gaat het hier om een afwijking op de kaart.

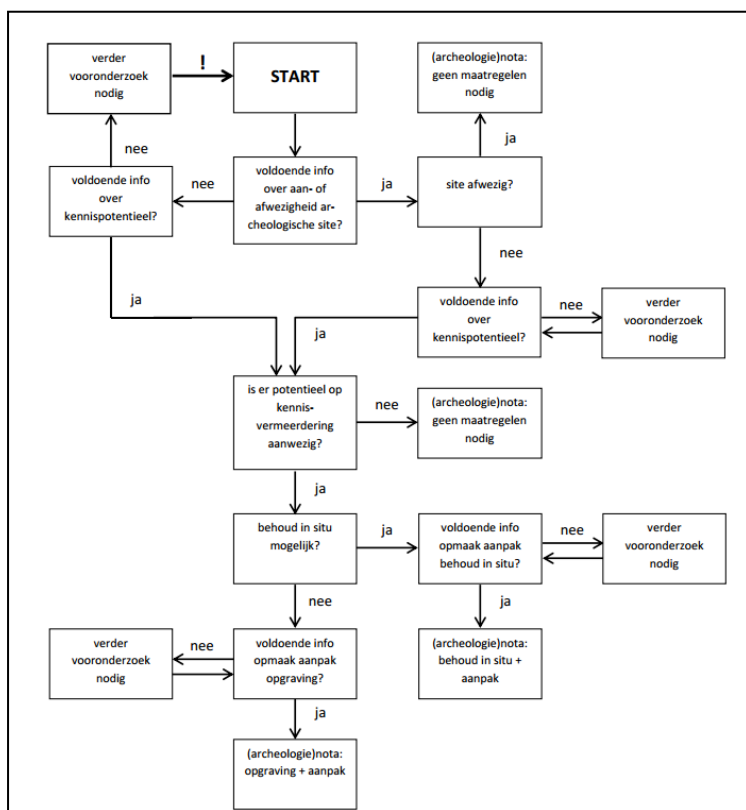
⁴⁹De vermelde kadastrumnummers worden opgenomen in de vergunningsaanvraag. Volgens het GRB (*afb. 1*) lijken meer nummers betrokken, maar vermoedelijk gaat het hier om een afwijking op de kaart.

west-oost georiënteerd. Op deze manier kon een zo groot mogelijke oppervlakte opengelegd worden. Bijkomend diende minimaal 0,8 % van het terrein onderzocht te worden d.m.v. kijkvensters, dwars- of volgsleuven.⁵⁰

Het vooropgesteld programma van maatregelen werd tijdens het uitgevoerde onderzoek grotendeels gevolgd. Het terrein werd onderzocht door middel van acht noordwest-zuidoost georiënteerde proefsleuven en 1 oost-west georiënteerde sleuf ter hoogte van de toegangsweg. Op deze manier werd een totale oppervlakte van 2044 m² vrijgelegd. Proefsleuven 1, 2 en 3 werden onderbroken ter hoogte van de bestaande kelders. De afstand tussen de proefsleuven bedroeg maximaal 15 m (van middenpunt tot middenpunt) en de proefsleuven waren 2 m breed.⁵¹ In het noordwesten, het zuidoosten en centraal op het terrein werden ten zuiden van sleuf 1, ter hoogte van sleuf 6 en ten noorden van sleuf 8 drie kijkvensters aangelegd. Kijkvenster 1 had een oppervlakte van 64 m², kijkvenster 2 had een oppervlakte van 127 m² en kijkvenster 3 een oppervlakte van 138 m². Kijkvenster 3 werd aangelegd rond enkele aangetroffen sporen, kijkvensters 1 en 2 werden aangelegd ter hoogte van hoger gelegen locaties waar er volgens de reeds uitgevoerde onderzoeken een goede bodembewaring zou zijn. Op deze wijze werd in totaal 2373 m² of 12,55 % van de te onderzoeken oppervlakte (ca. 18 914 m²) onderzocht.

Er werden tijdens de uitgevoerde onderzoeken 6 archeologische sporen aangetroffen. Gezien alle sporen ten vroegste dateren vanaf het einde van de 18de eeuw, het enkel verbindingswegen en één perceelgreppel van een noordelijk gelegen perceel betreft, en gezien al deze sporen te herkennen zijn op (sub-)recente cartografische bronnen, kan geconcludeerd worden dat de archeologische waarde van deze vindplaats laag is.

Aangezien er geen (waardevolle) archeologische vindplaatsen zijn aangetroffen in het onderzoeksgebied, heeft de geplande ruimtelijke ontwikkeling geen impact op het bodemarchief. Een **vervolgonderzoek** wordt dan ook **niet** als **noodzakelijk** geacht. Verder onderzoek zou immers niet tot kennisvermeerdering leiden.

Afb. 60. Beslissingsboom bij de afweging voor de noodzaak van verder vooronderzoek en/of een opgraving (Bron: OE, CGP 4.0, p. 32).

⁵⁰ <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/11943>; De Langhe & Driesen (2019).

⁵¹ Uit simulaties uitgevoerd in het kader van een studie door De Clercq et.al (2011), kwam naar voor dat het gebruik van 4 m brede proefsleuven minder betrouwbare resultaten oplevert. Het gebruik van brede sleuven verhoogt de kans aanzienlijk dat de sporendensiteit geobserveerd in de sleuven niet representatief is voor de volledige site. Er is m.a.w. een verhoogde kans op een aanzienlijke over – of onderschatting van de werkelijke sporendensiteit (Onderzoeksrapport 48, OE, p. 56).

1.2 Duiding en waardering van de archeologie in het projectgebied

Er werden tijdens de uitgevoerde vooronderzoeken 6 archeologische sporen, maar geen vondsten aangetroffen. Het betreft het tracé van buurtweg 12 met 2 flankerende grachten die centraal over het terrein lopen in zuidoostelijke richting, het tracé van een bospad dat momenteel nog ten zuiden van het projectgebied doorloopt en een oud wegtracé en een vermoedelijke perceelgreppel in het noorden van het terrein.

Het betreft allen sporen die gerelateerd zijn aan verbindingswegen die leiden naar een vroeger perceel ten noorden van het terrein. Van dit perceel werd enkel een vermoedelijke perceelgreppel aangetroffen nabij de huidige perceelgrenzen.

Alle sporen kunnen volgens de geraadpleegde cartografische bronnen ten vroegste vanaf het einde van de 18de eeuw gedateerd worden. Het meest zuidelijk wegtracé is vermoedelijk van recentere oorsprong. Het noordelijk wegtracé en de perceelgreppel raakten vermoedelijk in onbruik in het begin van de 20ste eeuw, toen het noordelijk woonperceel schijnbaar verdween / aangepast werd ten gevolge van de aanleg van het Albertkanaal.

Gezien alle sporen ten vroegste dateren vanaf het einde van de 18de eeuw, het enkel verbindingswegen en één perceelgreppel van een noordelijk gelegen perceel betreft, en gezien al deze sporen te herkennen zijn op (sub-)recente cartografische bronnen, kan geconcludeerd worden dat de archeologische waarde van deze vindplaats laag is.

1.3 Impact van de geplande bodemingrepen

Op basis van de omschrijving van de geplande bodemingrepen in deel 1: Verslag van de resultaten, 1. Beschrijvend gedeelte, 1.4 Beschrijving van de geplande bodemingrepen kan de impact van deze bodemingrepen op het mogelijk aanwezige archeologisch erfgoed bepaald worden.

De initiatiefnemer plant op een ca. 2,79 ha groot gebied langs de Geleenlaan in Genk (prov. Limburg) de bouw van enkele industriehallen, een kantoorgebouw en omgevingsaanleg (zie *BIJLAGEN*). Voorafgaand aan deze werken dient een zone van ca. 18 927 m² ontbost te worden. In enkele versnipperde zones van in totaal ca. 9016 m² waaronder één grote aaneengesloten zone van ca. 6226 m² in het oosten van het terrein, blijft het bestaand bos behouden. In deze zones vinden dus geen bodemingrepen plaats en is er bijgevolg geen impact.

Op de rest van het terrein worden diepere bodemingrepen verwacht die het relevant archeologisch vlak zullen aansnijden. Gezien er tijdens het vooronderzoek echter geen waardevolle archeologische resten werden aangetroffen, wordt er hier geen impact van de geplande bodemingrepen verwacht.

1.4 Bepaling van Maatregelen

Aangezien er geen (waardevolle) archeologische vindplaatsen zijn aangetroffen in het onderzoeksgebied, heeft de geplande ruimtelijke ontwikkeling geen impact op het bodemarchief. Een **vervolgonderzoek** wordt dan ook **niet** als **noodzakelijk** geacht. Verder onderzoek zou immers niet tot kennisvermeerdering leiden.

Desondanks blijft tijdens de geplande werken de meldingsplicht van archeologische vondsten gelden. De context zit vervat in artikel 5.1.4 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. De vinder is verplicht om de vondst binnen de drie dagen te melden aan het agentschap Onroerend Erfgoed en beschermt de vondst en haar vindplaats tot tien dagen na het vinden.

BIBLIOGRAFIE

BEERTEN, K. (2005) *Toelichting bij quartair geologische kaart. Kaartblad 26 Rekem.* Brussel.

DE BIE M., VAN GILS M. & DE WILDE D. (2014), A pain in the plough zone. On the value and decline of Final Palaeolithic and Mesolithic sites in the Campine region (Belgium), in: *The Archaeology of Erosion, the Erosion of Archaeology* (2014) (*Relicta Monografieën* 9), 37-54.

CGP: Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 4.0.

DE CLERCQ W., BASTIAENS W., DEFORCE K., DESENDER K., ERVYNCK A., GELORINI V., HANECA K., LANGOHR R. EN VAN PETEGEM A. (2001) Waarderend en preventief archeologisch onderzoek op de Axxes-locatie te Merelbeke (prov. Oost-Vlaanderen): een grafheuvel uit de Bronstijd en een nederzetting uit de Romeinse periode, *Archeologie in Vlaanderen* VIII, 123 – 164.

DEEBEN J. & RENSINK E. (2005), Het Laat-Paleolithicum in Zuid-Nederland, In: Deeben et al. (eds.), *De Steentijd van Nederland*, *Archeologie* 11/12, 171-199.

DE GEYTER, G. (2001), *Toelichting bij de tertiairgeologische kaart. Kaartblad 26 Rekem.* Brussel.

DE LANGHE, H. & DRIESEN, P. (2019), Archeologienota Genk, Geleenlaan. Bouw van industriehallen (*ARON-rapport* 774), Tongeren.

HANECA, K., DEBRUYNE S., VANHOUTTE S. EN ERVYNCK A. (2016) Archeologisch vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie. (Onderzoeksrapport 48, OE), Brussel.

STEEGMANS J., VANAENRODE W. EN DRIESEN P. (2017a), Nota Genk, Geleenlaan 20. Bouw van een sorteer- en recyclagecentrum: Fase 1 (*ARON-rapport* 388), Tongeren.

STEEGMANS J., VANAENRODE W. EN DRIESEN P. (2017b) Nota Genk, Geleenlaan 20. Bouw van een sorteer- en recyclagecentrum: Fase 2 (*ARON-rapport* 389), Tongeren.

TOL A.J., VERHAGEN J.W.H.P. & VERBRUGGEN M. (2012) *Leidraad inventariserend veldonderzoek. Deel: karterend booronderzoek versie 2.0.*

VAN RANST E. EN SYS C. (2000) *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen*, Gent.

VERHAGEN, J.W.H.P., RENSINK E., BATS M. & CROMBÉ PH. (2011) Optimale strategieën voor het opsporen van Steentijdvindplaatsen met behulp van booronderzoek. Een statistisch perspectief (*Rapportage Archeologische Monumentenzorg* 197).

VERHOEVEN M., ELLENKAMP G.R. & KEIJERS D.M.G. (2010) Een archeologische verwachtings –en beleidsadvieskaart voor de gemeente Echt-Susteren. Deelrapport II: Landschap en archeologie, *RAAP-rapport* 1951, 87 en 101.

Websites:

cartoweb.be

dov.vlaanderen.be

klip.vlaanderen.be

<http://cai.onroerendergoed.be>

<http://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1024695&param=inhoud&ref=search>

<http://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1023317&param=inhoud&ref=search>

<https://geo.onroerendergoed.be/>

<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten>

<https://inventaris.onroerendergoed.be/thesaurus>

https://www.onroerendergoed.be/assets/files/content/images/Code_van_Goede_Praktijk.pdf

https://www.onroerendergoed.be/assets/files/projects/downloads/Begrippenlijst_feb2013.pdf

https://www.onroerendergoed.be/assets/files/news/downloads/stroomschema_stedenbouwkundig-verkaveling_v7.pdf

www.cartesius.be

www.geopunt.be

www.ngi.be

www.onroerendergoed.be/assets/files/content/downloads/140915_LV_RWO_Brochure_regelgeving.pdf

